
Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/111-9
Saksbehandler Sunniva Helland

Utvalg	Møtedato
Kommunestyret	28.05.2026

Avklaring av folkevalgtes deltakelse i administrative organer

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Kommunestyret legger til grunn at folkevalgte ikke kan være medlemmer i administrative prosjektgrupper, arbeidsgrupper eller styringsgrupper.
2. Politisk involvering skal skje gjennom ordinær politisk behandling i folkevalgte organer.
3. Prosjektmanual punkt 2.7 endres til følgende:

2.7 Politisk involvering

For prosjekter med en kostnadsramme høyere enn 10 mill. kr, eller for andre prosjekter med stor offentlig interesse, skal kommunestyret ta stilling til hvordan politisk involvering skal ivaretas. Politisk involvering skal fortrinnsvis skje gjennom et eksisterende folkevalgt organ, eller ved at kommunestyret oppretter et eget utvalg etter kommuneloven § 5-7.

Det folkevalgte organet skal ivareta politisk forankring av prosjektet og følge prosjektets utvikling gjennom rapportering fra kommunedirektøren. Organet skal ikke delta i administrativ prosjektledelse eller annen intern prosjektstyring.

Kommunedirektøren rapporterer jevnlig til det folkevalgte organet om fremdrift, økonomi og eventuelle behov for politiske avklaringer.

4. I Prosjektmanual punkt 3.6 Referansegrupper fjernes: «Representanter fra politiske utvalg»
5. Prosjektplan for rehabilitering Risør ungdomsskole oppdateres i tråd med dette vedtaket.
6. Retningslinjer for kunst i kommunale bygg i Risør kommune (revidert 19.02.15) gjennomgås en revidering og fremmes for politisk behandling. Politisk valgt representant fratrer kunstkomiteen, det samme gjelder representant fra Råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Kommunedirektøren holder Utvalg for livsløp og kultur orientert om kunstkomiteens arbeid.
7. Politisk valgt representant i Trafikksikkerhetsutvalget fratrer. Trafikksikkerhetsplan inkludert retningslinjer og mandat for trafikksikkerhetsutvalget rulleres i henhold til planstrategi i 2027. Kommunedirektøren holder Miljø- og teknisk utvalg orientert om trafikksikkerhetsutvalgets arbeid.

Vedlegg

Sammendrag

Risør kommunes prosjektmanual punkt 2.7 beskriver en ordning der en politisk oppnevnt plan- og byggenemnd kan ha inntil to representanter i prosjektgruppe og styringsgruppe i mulighetsstudie/forprosjekt og gjennomføringsfase. Formålet er oppgitt å være og sikre politisk forankring av prosjektgjennomføringen og å påse at prosjektene utføres i samsvar med politiske vedtak.

Etter kommunedirektørens vurdering er denne organiseringen ikke i samsvar med kommuneloven som bygger på et tydelig skille mellom folkevalgte organer og administrasjon.

I arbeidet med denne saken er det kommet frem at Kunstkomitéen og Trafikksikkerhetsutvalget også er organisert som et administrativt organ bestående av valgte politiske representanter og administrasjon.

Kommunedirektøren legger til grunn at folkevalgte ikke kan være medlemmer i administrative prosjektgrupper, arbeidsgrupper eller styringsgrupper. Kommunedirektøren foreslår derfor at prosjektmanualen revideres og at politisk involvering skjer gjennom ordinær politisk behandling i folkevalgt organ.

Bakgrunn

I forbindelse med politisk sak 27/26 i kommunestyret 30.04.2026 om valg av representant til plan- og byggenemnd, er kommunedirektøren gjort oppmerksom på at organiseringen i Plan- og byggenemnd i Prosjektmanualen ikke følger kommunelovens klare skille mellom folkevalgte og administrasjon.

Det har blitt stilt spørsmålene knyttet til om kommunen kan ha en ordning der folkevalgte deltar sammen med administrasjonen i prosjektgrupper eller styringsgrupper, og om en slik ordning eventuelt utløser kravene som gjelder for folkevalgte organer, herunder reglene om møteoffentlighet og valg.¹

Det legges derfor frem en sak for rettslig avklaring og beslutning om videre håndtering av alle administrative organer der folkevalgte er valgt inn.

Saksopplysninger

Prosjektmanual punkt 2.7 åpner i dag for at politisk oppnevnte representanter kan delta i prosjektgruppe i forstudie og forprosjekt og i styringsgruppe i gjennomføringsfasen. Ordningen er begrunnet med behov for politisk forankring og informasjon til utvalg/kommunestyre. Denne organiseringen innebærer at folkevalgte inngår i administrative prosjektorganer. Dette er ikke i samsvar med kommuneloven som bygger på et tydelig skille mellom folkevalgte organer og administrasjonen. Kommuneloven av 2018 (ikrafttredelse 01.11.2019) klargjorde og skjerpet skillet mellom politikk og administrasjon.

Utdrag fra [prosjektmanualen](#):

---

¹ [Kommuneloven kapitel 11. Saksbehandling i folkevalgte organer](#) - [Kommuneloven kapitel 7. Valg til folkevalgte organer](#)

2.7 Plan- og byggenemd

Politisk utnevnt plan og byggenemd skal oppnevnes for prosjekter med en kostnadsramme høyere enn 10 mill. kr. Utløsende kostnadsramme kan være lavere for prosjekter med stor offentlig interesse. Ved tvil legges saken fram for Miljø og teknisk utvalg for avgjørelse.

Plan og byggenemd består av én representant fra miljø og teknisk utvalg (med vara) og en representant fra bystyret (med vara) som velges for fireårsperioden.

Hensikten med plan- og byggenemd er å sikre politisk forankring av prosjektgjennomføringen, og mandatet er å sikre at prosjektene utføres i samsvar med politiske vedtak. Se for øvrig PS 68/14.

I mulighetsstudie/forprosjekt kan plan- og byggenemd ha inntil to representanter i prosjektgruppa.

I gjennomføringsfasen kan plan- og byggenemd ha inntil to representanter i styringsgruppa, hvorav én har ansvar for informasjon til utvalg/bystyre.

Plan- og byggenemd har ikke vært organisert som eget folkevalgt organ med egne åpne møter, sakslister og møtebøker, men har opptrådt som en del av den administrative prosjektgruppen.

Den juridiske vurderingen viser til nyere tolkningsuttalelser fra Kommunal- og distriktsdepartementet. Vurderingen fremhever at «*organer eller arbeidsgrupper e.l. skal enten være et folkevalgt organ og følge reglene for disse, eller være et administrativt organ innenfor administrasjonen og følge den arbeidsformen som gjelder der. Et organ eller en arbeidsgruppe kan således ikke bestå av både folkevalgte og administrasjonen.*» Vurderingen peker også på at blandingsorganer bryter med det prinsipielle skillet og skaper uklare ansvarslinjer.

Dersom kommunestyret ønsker å opprettholde plan- og byggenemd må den organiseres som et folkevalgt organ og følge kommunelovens bestemmelser om opprettelse, innkalling, åpne møter og øvrig saksbehandling.

Kunstkomité og Trafikksikkerhetsutvalg

I arbeidet med denne saken er det kommet frem at kunstkomiteén og Trafikksikkerhetsutvalg også er organisert som administrative organer bestående av valgte politiske representanter og administrasjon. Samme bestemmelse gjelder her, og kommunedirektøren mener at denne organiseringen må opphøre.

- Retningslinjer for kunst i kommunale bygg i Risør kommune (revidert 19.02.15) bør gjennomgå en revidering og fremmes for politisk behandling. Frem til dette er gjort fratrer politisk valgt representant kunstkomiteen, det samme gjelder representant fra Råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Involvering av folkevalgte skjer i folkevalgte organer. Kommunedirektøren holder Utvalg for livsløp og kultur orientert om kunstkomiteens arbeid. Retningslinje: [Kunst i offentlige rom - Risør kommune](#)
- Politisk valgt representant i Trafikksikkerhetsutvalget fratrer. Trafikksikkerhetsplan inkludert retningslinjer og mandat for trafikksikkerhetsutvalget rulleres i henhold til planstrategi i 2027. Kommunedirektøren holder Miljø- og teknisk utvalg orientert om trafikksikkerhetsutvalgets arbeid.

Økonomiske konsekvenser

Saken har ingen direkte økonomiske konsekvenser av betydning. Dersom kommunestyret velger å opprette egne folkevalgte organer må det påregnes ressurser for sekretær, møtegodtgjørelse og eventuelt tapt arbeidsfortjeneste etter kommunens gjeldende regler for folkevalgte.

Vurderinger

Kommuneloven bygger på at organer enten er folkevalgte eller administrative. Administrative prosjektgrupper og administrative styringsgrupper ligger under kommunedirektørens ansvar, jf. kommuneloven § 13-1. Folkevalgte kan derfor ikke være medlemmer i slike organer. Kommunedirektøren vurderer at dagens ordning i prosjektmanual punkt 2.7, Kunstkomite og Trafikksikkerhetsutvalg er «blandingsorganer» som kommuneloven ikke åpner for. Organiseringen må derfor endres.

Kommunedirektøren vurderer at den mest ryddige og lovlige løsningen er å oppheve dagens ordning i prosjektmanualen og erstatte den med et tydelig skille: administrative prosjektorganer under kommunedirektøren på den ene siden, og politisk behandling i relevante utvalg, kommunestyre eller eventuelt særskilt opprettede folkevalgte organer, på den andre. Dette vil gi klarere ansvarlinjer, bedre etterlevelse av kommuneloven og mindre risiko for uklarheter om rolle, habilitet og åpenhet.

Dersom kommunestyret ønsker tettere politisk oppfølging av større prosjekter, enn det som følger av ordinær saksbehandling må dette organiseres i eksisterende folkevalgte organer eller som eget utvalg opprettet etter kommuneloven § 5-7. Et slik organ må følge kommunelovens regler om valg og saksbehandling i folkevalgte organer.

Endringer i prosjektmanualen

Kommunedirektøren anser ikke at det foreligger et behov for full revidering av prosjektmanualen, den mest praktiske løsningen er å endre prosjektmanualen direkte, slik at den tydelig slår fast at politisk involvering skjer i folkevalgte organer:

2.7 Politisk involvering

For prosjekter med en kostnadsramme høyere enn 10 mill. kr, eller for andre prosjekter med stor offentlig interesse, skal kommunestyret ta stilling til hvordan politisk involvering skal ivaretas. Politisk involvering skal fortrinnsvis skje gjennom et eksisterende folkevalgt organ, eller ved at kommunestyret oppretter et eget utvalg etter kommuneloven § 5-7.

Det folkevalgte organet skal ivareta politisk forankring av prosjektet og følge prosjektets utvikling gjennom rapportering fra kommunedirektøren. Organet skal ikke delta i administrativ prosjektledelse eller annen intern prosjektstyring.

Kommunedirektøren rapporterer jevnlig til det folkevalgte organet om fremdrift, økonomi og eventuelle behov for politiske avklaringer.

Kunstkomite og trafikksikkerhetsutvalg

Politisk styring skjer gjennom vedtatte retningslinjer, mens den løpende faglige oppfølgingen ivaretas administrativt. Det blir derfor viktig at retningslinjene oppdateres slik at de ivaretar god politisk styring og tydelig mandatsavklaring.

Alternative vedtak

Alternativ forslag punkt 3:

Plan og byggenemnd opprettholdes, men opprettes som et folkevalgt organ etter kommuneloven § 5-7.

Prosjektmanualen punkt 2.7 endres til følgende:

2.7 Plan- og byggenemnd

Politisk utnevnt Plan- og byggenemnd skal oppnevnes for prosjekter med en kostnadsramme høyere enn 10 mill. kr, eller for andre prosjekter med stor offentlig interesse. Ved tvil legges saken fram for Miljø og teknisk utvalg for avgjørelse.

Plan- og byggenemnd opprettes etter kommuneloven § 5-7 og består av tre representanter. Kommunestyret velger representanter for hele valgperioden.

Plan- og byggenemnd skal ivareta politisk forankring av prosjektet og følge prosjektets utvikling gjennom rapportering fra kommunedirektøren. Organet skal ikke delta i administrativ prosjektledelse eller annen intern prosjektstyring.

Kommunedirektøren rapporterer jevnlig til det folkevalgte organet om fremdrift, økonomi og eventuelle behov for politiske avklaringer.

Konklusjon

Folkevalgte ikke kan være medlemmer i administrative prosjektgrupper, arbeidsgrupper eller styringsgrupper.

Dagens prosjektmanual, trafikksikkerhetsplan og retningslinjer for kunst i kommunale bygg må endres fordi de åpner for en organisering som ikke er lovlig etter kommuneloven.

Ved å vedta de foreslåtte endringene i Prosjektmanual får kommunen en klar, lovlig og praktisk ordning for politisk involvering i større prosjekter.